54e jaar — Nr 125.

Dit nummer bestaat uit 8 bladzijden.

Zaterdag, 5 October 1907.

DE POSTRIJDER
DER PROVINCIE LIMBURG.

Men schrijft in te Tongeren bij V. COLLÉE, uitgever en eigenaar van dit blad.

De *POSTRIJDER* verschijnt 's dinsdags, 's donderdags en 's zaterdags.

Alle toezendingen van brieven, geld of aankondigingen moeten *franco* gedaan worden aan den uitgever, Groote Markt, te Tongeren.

Abonnement :

Drie maal per week : 6 fr. per jaar.
Twee » » 5 »
Een » » 4 »

Een blad afzonderlijk 10 centiemen.

De abonnementen zijn vooraf betaalbaar.

Aankondigingen : 15 centiemen per drukregel.

Reclamen, vonnissen en andere artikels vooraan of binnen in het blad 1 frank den drukregel.

EERSTE BLAD.

TONGEREN, DEN 5 OCTOBER 1907.

KATHOLIEKE KIESVERGADERINGEN.

Eene belangrijke vergadering heeft verleden zondag, om 5 u., in de Concordia plaats gehad. De groote zaal was opgepropt.

M. de BURGEMEESTER legt den politieken toestand der stad uit.

Op 20 October, zegt hij, zullen de gemeentekiezingen plaats hebben. Wij zullen twee onzer overleden vrienden te vervangen hebben, de Heeren Ridder Schaetzen en Doctor Delvoie, aan wie ik hier eene laatste hulde wil brengen. Beiden hebben zeer veel goed gedaan aan onze stad. Ook zullen wij hen altoos blijven gedenken en wij zullen de schoone voorbeelden die zij ons gegeven hebben, trachten na te volgen. Op 20 October zullen er ook nog vier andere raadsleden moeten gekozen worden.

Bij de laatste gemeentekiezing, over vier jaar, hebben wij eene schitterende zegepraal behaald. Geen enkel liberale kandidaat werd toen gekozen. Er blijven nog drie liberale leden in den raad, die moeten herkozen worden.

Waarom werden de liberalen verslagen in 1903? Ter oorzake van hun programma, dat zij « *Ons schoon programma* » noemden. Het is, ten gevolge van dat programma, dat de liberalen door 't kiezerskorps veroordeeld werden, want geen enkel hunner kandidaten werd gekozen.

Vandaag komen de liberalen met hun programma van over vier jaren, niet meer voor den dag. Zij hebben nu een ander, dat maar uit vier woorden bestaat : « *Weg met de imposten!* » Het programma van 1903 heeft hun eene verpletterende nederlaag doen ondergaan, en daarom durven zij het niet meer opnieuw aan het kiezerskorps voorstellen.

« Weg met de imposten! » dat is een programma dat iedereen zal aanstaan. Reeds in 1848, waren er politieke kwakzalvers die dat programma voorstelden, en eenigen van hun werden gekozen.

Het *Journal du Limbourg* spreekt over leeningen en imposten. Volgens de liberalen, zouden de leeningen en de imposten door de katholieken gestemd zijn geworden. Zulks is onwaar. De leeningen, waarvan de stad nog de jaarlijksche afkortingen moet betalen, werden gestemd in 1862, 1868, 1871, 1872 en 1874. Geen enkel der raadsleden die thans op het stadhuis zetelen heeft een dezer leeningen gestemd, wier totaal 325,000 fr. bedraagt. Op de hooger aangehaalde tijdstippen, waren de liberalen meester op het stadhuis. Het *Journal du Limbourg* zegt dat wij deze leeningen gestemd hebben, afschoon geen enkel van ons, op deze tijdstippen, deel maakte van het gemeentebestuur.

De afkortingen dezer leeningen kosten jaarlijks aan de stad 16,250 fr.

In 1902, werd de waterleiding in onze stad ingericht. Dit was een hoogst noodzakelijk werk, dat wij te danken hebben aan den Heer Dr Delvoie. Het uitvoeren van dit werk koste 300,000 fr. Om deze som te betalen moest men eene leening aangaan en imposten stemmen.

Om de electrische verlichting in onze stad in te richten, heeft de raad eene leening van 300,000 fr. gestemd, maar men zal geene nieuwe imposten moeten stemmen.

De jaarlijksche afkorting der leening, aangegaan voor het inrichten der electrische verlichting, beduagt 13,000 franken. Thans kost de verlichting der stad, jaarlijks 11,000 fr. Deze 11,000 fr. zullen dienen om het grootste deel der jaarlijksche afkorting te betalen ; de 2000 overblijvende franken zal men vinden in de opbrengst der abonnementen der bijzonderen, en het zal dus onnoodig zijn imposten te stemmen.

De liberalen beweren dat de abonnementen aan de waterleiding jaarlijks aan de stad 9000 fr. opbrengen. Zulks is onwaar. Deze abonnementen brengen jaarlijks 7680 fr. op, waarvan men eene som moet aftellen van 3261 fr. voor kosten van onderhoud, jaarwedde, herstellingen, besproeiingen der straten, enz.

Toen de leening voor het inrichten der waterleiding gestemd werd, was een enkel liberaal gemeenteraadslid in de zitting aanwezig. Hij heeft zich onthouden, omdat hij zich partijganger verklaarde van de belasting op 't inkomen.

Vandaag durven de liberalen niet meer spreken van de belasting op het inkomen.

De liberalen schrijven dat wij geene werken uitgevoerd hebben! Het paveien der Henisstraat heeft 11,000 fr. gekost, de vergrooting van het kerkhof 40,000 fr ; de Vette Varkensmarkt, de Schuttersgang en andere straten werden opnieuw gepaveid.

Spreken van de imposten af te schaffen, zooals de liberalen doen, zulks is niet ernstig.

De jaarwedden der onderwijzers zijn verhoogd geworden, omdat zulks door de wet is voorgeschreven en zulks billijk is.

Vandaag, zegt M. de Burgemeester, verwijt men mij dat ik een centenkliever ben, omdat ik spaarzaam ben, en over vier jaar verweet men mij dat ik het geld door deuren en vensters uitwierp en de stad in schulden stak. Dit alles zijn enkel kiesleugens.

Wat het programma betreft : « Weg met de imposten! » het beteekent niets omdat het onuitvoerbaar is.

Of de liberalen een programma hebben of niet, dit komt er niet op aan. Met of zonder programma, zielker wat er zou gebeuren indien zij meester op het stadhuis moesten worden.

Het godsdienstig onderwijs zou a geschaft worden in de scholen. In de groote steden raadt men de ouders aan hunne kinderen te ontslaan van het godsdienstig onderwijs. Dat is het doel der liberalen. Dit stond in hun programma van 1903, dat zij zullen uitvoeren.

Vroeger bestonden er liberalen die zich kweten van hunne godsdienstplichten. Zulke liberalen bestaan thans niet meer. Vandaag zijn de liberalen vooral geuzen.

De liberalen spraken vroeger ook van eene bibliotheek op te richten. Men weet wat zulkdanige zoogezegde onzijdige bibliotheken beteekenen, waar ongodsdienstige boeken worden uitgedeeld. Altijd en overal bestrijden de liberalen den Godsdienst.

M. de Burgemeester eindigt met de kiezers aan te zetten in massa tegen de liberalen te stemmen en eene katholieke meerderheid naar het stadhuis te sturen. *(Toejuichingen.)*

M. DECKERS zegt dat hij verlangt eenige woorden bij te voegen aan de welsprekende redevoering van M. den Burgemeester.

Hij brengt hulde aan M. Meyers die sedert 25 jaar burgemeester van Tongeren is. Met zulks te doen denkt hij den tolk te zijn, niet alleen der aanwezigen, maar van al onze medeburgers.

M. de Burgemeester heeft 25 jaar dezen strijdpost bekleed, en zich altoos op de bres bevonden als het er op aan kwam goed te doen. *(Toeiuich.)*

Toen de liberalen van het stadhuis werden weggebezemd, verklaarden zij dat er een boni bestond van verschillende duizende franken in de gemeentekas. En wat hebben wij er gevonden? Niets, volstrekt niets!

De liberalen krijgen hun ordewoord van de logiën, en deze willen dat de kinderen onderwezen worden in onzijdige scholen, 't is te zeggen scholen zonder Godsdienst. Dit zou wat schoons zijn, en de ouders zouden het eerst er door te lijden hebben.

De liberalen zouden zeer groote onkosten willen doen voor het onderwijs, en men weet dat de stad thans reeds zeer veel uit dien hoofde uitgeeft.

De liberalen beweren ook dat de Broeders Maristen het geld der stad opeten. Dit zijn leugens. De vier onderwijzers der Broedersschool kosten jaarlijks 3000 fr. voor alle vier te samen.

Maar men moet niet vergeten dat te Tongeren eene stichting bestaat, gedaan over lange jaren door eenen Kanunnik, met het doel het onderwijs der Broeders te Tongeren in te richten. Ten gevolge van het opeenhoopen der intresten, vertegenwoordigt deze stichting thans een kapitaal van 49,100 fr. Het zijn de intresten dezer som, welke dienen om de Broeders te betalen. Het schoolgebouw der Broeders werd gebouwd door de katholieken en heeft geen centiem aan de stad gekost.

Liever dan dat er eene school werd opgericht voor de Broeders, hadden de liberalen gewild dat men drie nieuwe gemeente onderwijzers noemde en dat men de schoolgebouwen vergrootte. Wat eene schoone som zou zulks niet gekost hebben aan de lastenbetalers?

De liberalen verwijten ons geene waterputten gemaakt te hebben te Bloir, op Bilsersteenweg en te Mulken. Hoe is het mogelijk zoo iets te durven schrijven, als men weet dat nog drie hunner mannen in den gemeenteraad zetelen?

Wij hebben de uitbreiding der waterleiding tot deze gehuchten gestemd, en men komt ons verwijten er geene putten gemaakt te hebben!

Deze zelfde gehuchten zullen insgelijks met de electrieke verlichting verbonden worden, en dusdanig verlicht worden.

M. Deckers eindigt met te bestatigen dat wij, vanwege onze tegenstrevers, eenen strijd van leugens bijwonen. Maar deze strijd zal niet gelukken. Op 20 October zullen wij een nieuwe en schitterende katholieke zegepraal behalen, en de « Waschkaup » en de « Bessem » zullen dien dag nogmaals zegevieren. *(Toejuichingen).*

M. de BURGEMEESTER. — Zooals M. Deckers het komt te zegzen, is de uitbreiding der waterleiding tot Bloir, Mulken en den Bilsersteenweg gestemd geworden. In geene enkele groote stad, is de waterleiding gebracht tot in de gehuchten. De kosten dezer uitbreiding kosten 35,000 fr. Wij hebben hiervan 1/3 gestemd en aan het Gouvernement eene toelage van 2/3 gevraagd. Tot nu toe hebben wij geen antwoord bekomen, doch zoodra wij het ontvangen, zullen onmiddelijk de werken begonnen worden.

Wat den weg van Bloir betreft, deze is gestemd en wij wachten enkel op de noodige toelating om de hand aan 't werk te slaan.

Men verwijt ons dat de electriciteit in onze stad nog niet is ingericht. Een zeer bekwaam ingenieur van Leuven heeft de plannen dezer installatie gemaakt. Hij heeft een volledig ontwerp opgesteld dat door den gemeenteraad is aangenomen en naar het Provincial Gouvernement is verzonden, om goedgekeurd te worden. Wij verwachten nog altoos deze goedkeuring, zonder dewelke het ons onmogelijk is met de werken aanvang te nemen.

M. de Burgemeester zegt dat dat men hem verwijt de oorzaak te zijn dat de inrichting der electrieke verlichting vertraagd wordt.

Dit is eene lengen, zegt hij, waartegen hij krachtdadig protesteert. Hij zal niet toelaten dat men hem dusdanige grieven ten laste legt, die enkel ingegeven zijn door de kleingeestige politiek der liberalen. Dat is geene politiek meer. *(Toejuichingen).*

M. DECKERS stuurt nog eenige woorden tot de vergadering, die te midden van den grootsten geestdrift uiteengaat.

* * *

Donderdag avond, om 8 ure, had eene nieuwe en zeer belangrijke vergadering plaats in de Concordia. Nogmaals was de groote zaal propperenvol.

M. de BURGEMEESTER herinnert dat daags voor de laatste gemeentekiezingen, te Tongeren een socialistisch blad werd rondgestuurd, namelijk *De Verbroedering*. Dit blad kondigde een socialistisch programma af. In dit programma worden de volgende wenschen uitgedrukt :

« De kinderen der gemeentescholen zullen niet meer behoeven de Mis bij te wonen.

» Men zal geene prijzen meer geven voor het goed bijwonen der school en der Mis.

» Het bijwonen der school alleen zal in 't vervolg vereischt worden.

» Het zal de onderwijzers en leerlingen verboden worden de Processiën van het H. Sacrament bij te wonen.

» Men zal enkel tot de bediening van onderwijzer benoemen, de leerlingen komende uit de officieele normaalscholen.

» Men zal zooveel mogelijk de ouders aanzetten hunne kinderen te ontslaan van het godsdienstonderwijs.

» Men zal in de gemeentescholen alleen de boeken gebruiken die de goedkeuring der logie en der vrijdenkerij bekomen hebben. »

Over vier jaar werd dit socialistisch programma aangenomen door de liberalen van Tongeren en geen enkel liberaal werd gekozen.

Vandaag hebben de liberalen van Tongeren geen programma meer. Zij bepalen zich met te zeggen dat de katholieken de stad in schulden steken, dat zij leeningen aangaan en imposten stemmen.

M. de Burgemeester antwoordt op deze ongerijmdheden. Hij legt opnieuw den geldelijken toestand der stad uit, en drukt er op dat sedert 1875 tot 1902 geen enkele leening gestemd werd, dat de vroegere leeningen gestemd werden door liberale meerderheden en dat de leening van 1902, noodzakelijk gemaakt voor het aanleggen der waterleiding, gestemd werd zoowel door liberalen als door katholieken.

Of de liberalen een programma hebben of niet, zulks doet niets ter zake, want men weet toch wat zij zouden doen moesten zij meester worden op het stadhuis.

Eene liberale meerderheid zou een groot gevaar zijn voor onze schooljeugd en voor de toekomst onzer stad.

Vandaag vindt men geene liberalen meer die nog naar de kerk gaan ; het zijn allen genzen. Voor hun, noch Godsdienst, noch cathechismus meer! Zij staan in bewondering voor alles wat uit Frankrijk gedaan wordt : de kerken gesloten, de kloosterlingen verjaagd, de Godsdienst vervolgd.

M. de Burgemeester herinnert vervolgens eenige der openbare werken door de katholieke meerderheid uitgevoerd, en eindigt met al de kiezers aan te zetten te stemmen voor de katholieke lijst. Het zedelijk en stoffelijk welzijn der stad, het onderwijs onzer kinderen hangen af van den tegenwoordigen kiesstrijd. *(Toej.)*

M. de BURGEMEESTER maakt vervolgens de kandidaten bekend voor de kiezing van 20 oct. Deze zijn : De Heeren **Deckers Joseph** en **Ghinéau Engène**, uitgaande leden ; **Christiaens Robert, Delvoie Jos., Hermans Edouard** en **ridder Frantz Schaetzen**, nieuwe kandidaten.

Deze namen worden geestdriftig toegejuicht

M. DECKERS bedankt de aanwezigen voor de eer die men hem aandoet, met hem eene nieuwe kandidatuur aan te bieden.

Hij denkt het onnoodig eene geloofsbelijdenis af te leggen. Sedert 9 jaren zetelt hij in den gemeenteraad. Zijne medeburgers hebben hem aan 't werk gezien. Altijd heeft hij zich zoo goed mogelijg van zijne taak gekweten, en hij zal trachten alles te doen wat in zijne macht is om de zedelijke en stoffelijke belangen zijner kiezers ter harte te nemen en te verdedigen. Hij zal vooral de verdediger zijn van de belangen der burgers en der werklieden. Hij zal altijd een der getrouwste aanhangers zijn van het katholiek onderwijs.

De zedelijke en stoffelijke belangen der stad vereischen dat onze medeburgers stemmen voor de katholieke lijst. Aan dien plicht zullen zij op 20 October niet te kort komen *(Toejuich)*.

M. CHRISTIAENS bedankt op zijne beurt. Wij komen de trappen van het stadhuis opnieuw te maken. Deze zijn sterk en zullen onder ons niet invallen en wij hopen dat de katholieken in meerderheid op het stadhuis zullen blijven, zoolang als deze trappen zullen bestaan. *(Toej.)*

M. DELVOIE. — Mijneheeren, op mijne beurt bedank ik u voor de eer welke gij mij komt aan te doen met mij als kandidaat voor de gemeentekiezingen aan te duiden.

Dikwijls hebt gij op de affichen der notarissen gelezen de woorden : zegt het voort.

Wel ik herhaal die woorden, en ik zeg M : zegt voorts hetgeen gij hier gehoord hebt.

Herhaalt aan uwe vrienden en kennissen hetgeene Mr de Burgemeester en Mr Deckers ons gezegd hebben.

Zijt allen propagandisten van vandaag af tot zondag veertien dagen, en indien wij allen ons beste doen, dan zijn wij verzekerd eene schoone victorie te behalen. *(Toejuichingen).*

M. RIDDER SCHAETZEN bedankt de vergadering en verzekert dat hij altijd de voorbeelden zal volgen welke zijn betreurde vader gedurende zoo lange jaren gegeven heeft. *(Toejuich).*

M. HERMANS bedankt voor het onthaal aan zijne kandidatuur gedaan. Indien hij aangenomen heeft kandidaat te zijn, dan heeft hij zulks gedaan in 't belang der stad en der katholieke partij.

De strekkingen der liberale partij zijn gekend : onnoodig dus erop aan te dringen. Het is insgelijks onnoodig hier eene geloofsbeljdenis te komen doen : gij kent mij en gij hebt mij aan 't werk gezien.

Sedert 53 jaren bestaat te Tongeren een Genootschap van St-Vincentius à Paulo. Ik ben er de Voorzitter van. Dit genootschap doet zeer veel goed aan de armen. Waar vindt men degenen die de deugden en de werken van St-Vincentius à Paulo voortzetten? Bij de liberalen of bij de katholieken? Sedert zijn bestaan, heeft het Genootschap van Tongeren aan de armen allerhande slach van onderstand verleend tot een bedrag van **300,000 fr.** Dit geed is niet gekomen van de liberalen, maar uit den zak der katholieken.

Uit het Genootschap van St-Vincentius à Paulo zijn al deze verdienstelijke werken voortgesproten, die zooveel goed doen te Tongeren : Werk van St-Nikolaas, St-Josefs-patronaat, Werk der Soep, enz.

Te Tongeren vraagt men daden in plaats van woorden. Ik heb mij onophoudend opgeofferd in al deze werken, en in 't vervolg nog zal ik aan deze zending niet te kort blijven.

Stemt niet voor dezeh of dien kandidaat, maar stemt voor het katholiek principe, voor de gansche katholieke lijst, dan zijn wij verzekerd van de overwinning. *(Toejuichingen).*

M. GHINÉAU bedankt en zegt dat hij eene kandidatuur aanneemt, als de katholieke partij denkt zijne verkleefdheid noodig te hebben. *(Toejuichingen).*

De zitting wordt vervolgens geheven, te midden van de grootste geestdrift.

De Gemeentekiezing.

Hebben de gemeentekiezingen een *groot belang?* Is het volstrekt gelijk wie gekozen wordt of wel katholieken, of wel liberalen? Dat meenen vele menschen, maar zij zijn gansch mis. De gemeentekiezingen hebben een groot belang ; en men moet overal zijne voorzorgen nemen, om goede katholieken te kiezen. De gemeenteraad heeft voor last de veiligheid van personen en eigendommen te vrijwaren en den verstandelijken, zedelijken en stoffelijken voortuitgang der gemeente te begunstigen. Vele beslissingen van den gemeenteraad zijn zoo gewichtig, dat zij aan de goedkeuring van de hestendige Deputatie of van den Koning moeten onderworpen worden.

Het is de gemeenteraad, die beslist over het aankoopen en verkoopen van goederen voor rekening der gemeente ; het invoeren van nieuwe gemeentelasten, het vermeerderen of verminderen van de bestaande lasten. Hij maakt de policiereglementen en regelt alles wat het inwendig bestuur der gemeente aangaat.

De gemeenteraden moeten ook de budjetten, en de rekeningen van zekere openbare instellingen goedkeuren.

De gemeenteraad benoemt de schepenen. De gemeenteraad benoemt hovendien den gemeentesekretaris, den gemeenteontvanger, de schoolmeesters, de policieagenten, de gemeentebedienden.

Hij stelt de kandidaten voor bij de benoemingen van den policiecommissaris, van de veldwachters.

De raad heeft het recht al de bezoldigde gemeentebedienden, waarvan de benoeming hem toekomt, op te schorsen of af te zetten, mits beroep van de belanghebbenden bij den Koning.

Het schepencollegie is gelast met het houden der boeken van den burgerlijken stand ; het toezicht over de gasthuizen, de welddigheidsbureelen. Het mag de noodige maatregelen nemen om de openbare gezondheid en zedelijkheid te vrijwaren en de orde en de rust in de gemeente te handhaven.

Het is ook nog gelast met de herziening der kiezerslijsten ; de zorg voor het onderhoud der buurtwegen en waterloopen ; het verleenen der toelatingen voor gevaarlijke of ongezonde of hinderlijke ondernemingen ; het afleveren van werkmansboekjes, enz.

Wat den burgemeester in het bijzonder betreft, hij is gelast met 't dagelijksch beheer der gemeentebelangen, van de gemeentegestichten, het bestuur der werken, het beheer der inkomsten, de regeling der uitgaven ; het toezicht over de gemeentescholen ; de uitvoering der policiereglementen, enz.

Ge ziet van welk groot belang het is katholieke gemeenteraadsleden te kiezen, opdat het bestuur der gemeente aan goede handen zou toevertrouwd worden. In zake van welddigheid en van scholen heeft de gemeenteraad ook veel te zeggen, want hij benoemt de leden der bestuurlijke kommissies en de officieele onderwijzers.

Het hangt van den gemeenteraad af of het onderwijs, in de officieele lagere scholen gegeven, godsdienstig of goddeloos zijn zal.

Ge ziet dus nogmaals van welk groot belang de gemeentekiezingen zijn.

Wat de kiezers dus wel uit hunne oogen zien voor wie zij stemmen. Van hunne keus hangt het geluk of het ongeluk, de voorspoed of den ondergang der gemeente af. De godsdienst en het geweten leggen den plicht op, voor de katholieken alleen te kiezen.

Mochten de kiezers, vooral de lastenbetalers en huisvaders over dit alles goed nadenken, dan zouden zij begrijpen dat zij niet kunnen stemmen voor de liberalen, noch voor andere « antiklerikalen », maar enkel voor goede en rechtzinnige katholieken.

Ons Gemeentebestuur.

De strijd tegen ons katholiek gemeentebestuur, als voorbereiding voor de aanstaande kiezing, wordt door de liberale pers tot nu toe bovenal gevoerd op financieel gebied. Zij zou aan de kiezers willen wijs maken, dat de katholieken het geld der Stadskas nutteloos, op dwaze wijze, verkwisten ; bijgevolg dat zij de burgers doen zuchten onder ondragelijke lasten, en den voorspoed der stad terzelfdertijd vernietigen.

Veronderstellen wij eens, dat de katholieken de stad zouden gelaten hebben gelijk zij was over een 40-tal jaren, met hare diepe wallen rond de stad, zonder ooit een openbaar werk uit te voeren, geene straten te paveiën, geene tramwegen aan te leggen, geene waterleiding in te richten, geene electrische verlichting tot stand te brengen, in een woord dat zij niets anders hadden betracht dan geld sparen en onkosten vermijden ; terwijl alle andere steden, zelfs van minderen rang, al het mogelijke deden tot verfraaiing en verbetering, wat zouden de liberalen dan niet gezegd hebben?

Ja, dan zou het ander spel zijn ; dan zou het duizendmaal schande zijn geweest voor dat domme achteruitkruipersbestuur, dat niets deed voor den bloei van Tongeren, dan zou het *Vrije Volk* schande geroepen hebben over die kortzichtige centenklievers wier eenige bekommering is, de koorden der geldbeurs vastgeknoopt te houden, die geen voruitgang willen en de toekomst niet kunnen voorzien ; dan zou het gemeentebestuur met recht als onbekwaam veroordeeld worden, als onwaardig aan 't hoofd te staan van eene stad, gelijk Tongeren.

En nu dat ons gemeentebestuur met reuzenschreden den weg van den vooruitgang opgaat, dat de stad van ontegenzeggelijk verbeterd en verfraaid is, nu zou men aan datzelfde gemeentebestuur al die verbeteringen als eene vraakroepende fout willen aanwijzen, omdat het geld heeft gekost. Maar zouden de liberalen dat alles zonder geld, en dus zonder imposten te maken, hebben kunnen doen? Waren zij aan het bestuur geweest, zij hadden waarschijnlijk groote schulden gemaakt, maar voor geheel andere zaken.

't Is beslist geworden in het liberale kamp : onze vrienden van het stadhuis moeten gelasterd worden en de **Journal du Limbourg** is tegen hen ten strijde getrokken.

Wij weten dat dit blad nooit achteruitdeinst wanneer het geldt zijne lezers in dwaling te brengen, daarom ook komt het nu weer uit met een oud en versleten liedje : « de katholieken hebben de stad in de schuld gedompeld. »

De toon is valsch, journal, en het liedje waardig van den zanger.

Hebt gij soms vergeten in welken bloeienden toestand uwe vrienden van het stadhuis, de geldkas eertijds gelaten hebben?

Iedereen weet, en gij misschien beter dan wij, dat vier zware leeningen, waarvan wij nog altoos de intresten betalen, aangegaan wierden door liberale regeeringen ; waarvan hebben de liberalen die leeningen besteed? dat heeft nooit iemand geweten, maar wat iedereen weet, is dat ten dien tijde de liberale gemeenteoverheid den geldelijken toestand der stad in zulke wanorde had gebracht, dat Tongeren bloozen moest voor de kleinste dorpsregeering, honderd uren in de ronde.

Dat vergeet de *Journal* en dat belet hem niet, oh, neen, wanneer hij spreekt van onze gemeenteregeering, wederom voor de horde te komen met : de katholieke verkwisting, de katholieke onverdraagzaamheid, het juk der geestelijkheid waaronder wij gebukt gaan enz. enz!!

Droevig, droevig, *Journal*, wij herhalen het, uw liedje is stokoud, overal bekend en uwe lezers aan wie gij zulks oplient, halen glimlachend hunne schouders op.

Dat zoo ongelukkig gekozen kiesmiddeltje bewijst slechts eene zaak, dat is dat onze tegenstrevers allen moed hebben verloren ; wij kennen van die lieden die vol angst in de duisternis zingen om hunnen moed op te beuren.

Al de bewegredenen door den *journal* aangehaald bewijzen eens te meer dat hij van slechte trouw is.

Liegen, beknibbelen, nogmaals liegen er

DE ERFENIS
VAN SIR GEORGE

26de VERVOLG.

Een ellendiger afloop van een tocht was nauwelijks denkbaar. De schurken hadden de overhand behouden en reden naar Bath, terwijl hij, die een paar minuten geleden het spel in handen had gehad, nu hier moest achterblijven, zonder peerden, zonder vooruitzicht om hulp, en met de gedachte aan het lot van zijne liefde.

In zulke gevallen — men moet ook de goede zijde van het kwade erkennen — waren hem de lessen aan de speeltafel van groot nut. In zijne verbeelding zag Sir George Julia als eene gevangene, bovend en met loshangende haren, met een prop in den mond en gebonden door de ruwe handen van de kerels die haar in hunne macht hadden.

Doch hij had in zijn leven zoo vaak met eenen slag groote sommen gewonnen en verloren, en geleerd, daarbij steeds denzelfden glimlach te vertoonen ; dat was een punt van eer in die dagen. Terwijl dus Fishwick de handen wrong en klaagde, en de bediende vloekte, bleef Sir George uiterlijk bedaard. In stilte berekende hij alle kansen, den afstand van Bath en den afstand van Bristol, en zag hoe laat het was, totdat hij opeens met al zijn geestkracht, den beiden anderen toeriep, zich gereed te houden.

— Wij moeten naar Bath, zegde hij. Wij zullen de schurken nog wel krijgen, maar dan moeten wij naar Bath. Wat hebben wij voor?

Fishwick, die zich tot dusverre flink had gehouden, antwoordde nu kermend, dat zijn peerd kreupel was en geen stap meer kon doen. De advokaat had zich doorgereden hij was stijf en onbeschrijfelijk vermoeid, en dit laatste ongeluk ontnam hem allen moed en kracht.

— Peerden of niet, wij moeten naar Bath, sprak Sir George gejaagd.

De bediende deed nog eene poging om het peerd van Sir George uit de gracht te trekken, doch het arme dier bewoog zich niet, en in het donker was het onmogelijk, te ontdekken, of het gewond was of niet. Het peerd van Mr Fishwick was kreupel, dat van den knecht was weggeloopen. Er was dus niets aan te doen, zij moesten loopen.

Terneergeslagen gingen zij met hun drieën in de duisternis den weg op. De bediende zegde dat zij nog anderhalve mijl van het dorp Bath waren.

Verder werd er geen woord gesproken. Wie had ook iets bemoedigends kunnen zeggen? Nu en dan als het bergop ging, sakkerde de bediende zachtjes, en Sir George kreunde terwijl Fishwick zuchtte van vermoeidheid.

Het was een zonderlinge, akelige toestand voor menschen, wier leven gewoonlijk zoo geheel anders was.

Droevig gierde de wind over de donkere velden. Het slijk bleef hem aan de doorweekte leerzen kleven. Fishwick dreigde nu eens de eene, dan aan de andere zijde van den weg in de sloot te zullen vallen. Dan weer bonsde hij tegen een van de tochtgenooten aan. Eindelijk gaf de bediende hem een arm, en zoo bereikten zij samen den heuveltop, waar zij een oogenblik bleven staan om tot adem te komen, eer zij verder gingen.

Toen zij twee of driehonderd stappen waren van Bathford en de brug over de Avon, riep de knecht dat er iemand in het dorp wakker was, want hij zag een licht. Weldra zagen zij alle drie het licht, dat grooter werd, naarmate zij dichterbij kwamen, doch van tijd tot tijd verduisterd werd.

Toen zij er een honderd el vandaan waren, bemerkten zij, dat het een lanteern moest zijn, die in de dorpstraat was neergezet en waar vijf zes mannen omheen liepen, wier bewegingen de tijdelijke verduistering veroorzaakten, die zij hadden waargenomen.

Wat de mannen uitvoerden, was niet duidelijk, maar op den achtergrond verrees de donkere omtrek van de postkoets, en dit gezicht deed Sir George naar zijn degen grijpen.

Hij had Dunborough gezien, die op zijn gemak op de trede der sjees zittend, een verbaal scheen te doen, terwijl hij zijnen gekwetsten arm wreef.

Zijne toehoorders, die zeker eerst uit hun bed kwamen, want zij waren maar half gekleed, luisterden met zooveel aandacht, dat zij de drie mannen niet eens hoorden naderen, en Sir George stond midden in den kring, met de hand op den schouder van den spreker, en zijn degen op diens borst, eer iemand iets kon doen tot zijn verdediger.

— Schurk! riep Soane, terwijl de ellende, de moeite en de vrees van den nacht, zijn toorn deden ontvlammen, nu zult gij hoeten! Als Waar is zij? Want, waarachtig, als gij haar niet uitlevert, dood ik u met mijn eigen handen!

Dunborough zag hem strak aan en lachte.

Die lach beangstte Sir George meer dan de wildste beweging, de ruwste vloek had kunnen doen. Hij liet zijnen degen zinken.

— Grootte hemel! riep hij, Dunborough aanstarend. Wat is er? Wat bedoelt gij?

— Zoo is het beter, zegde Dunborough met een goedkeurenden knik, maar zonder een vinger te bewegen. Laat het nu daarbij blijven, dan kunnen wij redeneeren.

— Wat is er, man? Wat beteekent dat? herhaalde Sir George.

Hij beefde over zijn geheele lichaam en kon nauwelijks op zijne beenen staan.

— Hoe langer, hoe beter, zegde Dunborough, steeds goedkeurend knikkend. Laat het zoo blijven en houd uwen mond, dan zult gij weten, wat ik weet, al is dit maar heel weinig. Ik zette mijn peerd aan, en zij zetten hunne peerden aan... dat is de heele geschiedenis. Toen ik hen achterna reed en hun toeriep, stil te houden, zagen ze mij zeker voor u aan, en dachten zij overvallen. Zij reden dus wat harder voort en bleven hier bij de huizen staan, waarom ik meende, dat zij mij herkenden. Toen ik echter bij hen kwam, met het plan, hen duchtig uit te schelden, omdat zij mij zooveel last hadden veroorzaakt, hadden de kerels de strengen doorgesneden en waren weg met de peerden, terwijl zij mij de oude rammelkast achterlieten.

Het gelaat van Sir George klaarde op : hij deed een paar stappen vooruit en wilde het portel van de sjees opendoen.

Jawel, zeide Dunborough, dat was mijn gedacht ook. Ik deed hetzelfde. Maar, wat zij er mee voor hebben, weet ik niet! De sjees was ledig.

Ledig! riep Sir George.

Even ledig als zij op het oogenblik is, antwoordde Dunborough, de schouders ophalend. Zoo ledig als een rotte noot! Als gij het niet gelooft, zie dan zelf maar, ging hij voort, terwijl hij opstond om George bij het portel te laten.

Soane rukte het portel open, en riep op heeschen toon om licht. Een forsche, donkere man met een ouden frak aan, die zijn gespierden bals bloot liet, en die hij blijkbaar maar zoo over zijn ondergoed had aangeschoten, hield een lantaarn in de hoogte. Sir George zag dat het rijtuig, een groote, ruime postsjees, behoorlijk van kussens voorzien, ledig was.

Verbijsterd en ongeloovig, wendde Soane zich tot Dunborough.

Gij weet er meer van, zegde hij woedend. Zij was hier, en gij hebt haar door hen verder op laten brengen.

Dunborough wees op den man met den frak.

Die man was hier tegelijk met mij, zeide hij. Vraag het hem, als gij mij niet gelooft. Hij heeft het portel van de sjees opengemaakt.

Sir George wendde zich tot den man, die zijne glimmende lederen muts verschoof, waaraan men kon zien dat hij eenen smid was, en langzaam zijn hoofd krabde. De anderen drongen dichterbij, om te luisteren, en de groep werd gedurig grooter, want nu werd de een, dan de ander wakker door het licht en het gerucht, en zelfs vrouwen vertoonden zich met doeken en kappen over het hoofd.

— Het rijtuig was ledig, Uwe Edelheid, zegde de smid ; daar valt niet aan te twijfelen. Ik hoorde de wielen ratelen, en toen zag ik naar buiten, zag het stilhouden en de mannen de vlucht nemen. Zij hadden geene vrouw bij zich.

— Met hoeveel waren zij? vroeg Soane. De man scheen eerlijk te zijn.

— Wel, twee gingen er van door met de peerden, antwoordde de smid, en twee anderen gingen te voet de steeg daar tusschen de huizen in. Meer waren er ook niet bij.

— Weet gij, zeker, vroeg sir George snel, dat niet een van de vier eene vrouw was?

De smid grinnikte.

— Dat was mijne zaak niet. Ik kan alleen zeggen dat zij alle vier mannenkleeding droegen. En allen gingen vrijwillig heen, want ieder ging op zijn eigen.

— Twee te voet?

— De steeg daar in. Dat heb ik reeds gezegd. Dat waren zeker de twee, die op het rijtuig zaten.

— En gij hebt geen dame gezien? drong Sir George nog steeds ongeloovig aan.

— Er was geen dame bij, antwoordde de man eenvoudig. Ik kwam buiten, en daar was deze heer al vloekend bezig, aan het portel te rukken. Met mijn beitel heb ik het opengebroken, zooals gij nog aan het slot kunt zien.

— Dan zijn wij om den tuin geleid, riep Sir George woedend. Wij hebben het verkeerde rijtuig gevolgd.

— Neen, Sir, antwoordde de smid. Dit rijtuig was er voor ingericht ; anders had ik het portel niet behoeven open te breken. Als het niet voor zulk een karwei was klaargemaakt, waarom was er dan zulk een dik houten scherm van binnen voor de raamkes? Ziet dat portel eens! Hebt gij ooit zoo iets gezien aan een falsoenlijk rijtuig? Wel, het gelijkt veel meer op eene gevangenis!

Hij hield de lanteern in het rijtuig, en Sir George zag, dat hij de waarheid gesproken had. En Sir George zag nog iets, dat hij gretig oppakte. Bij het portel kwam onder de stroomat de punt van een zwart zijden doek uit.

Hoe die daar kwam, hij toeval of met opzet, kon niemand zeggen. Toen Sir George hem bij de lanteern hield, zag hij dat de punten bijeengeknoopt waren.

— Maakt toch wat ruimte, goede menschen! riep hij.

— Heeft Uwe Edelheid iets gevonden? vroeg de smid, en ging toen tot het volk voort. Aom, gaat wat achteruit, dat deze heer wat ruimte krijgt. Of moet de veldwachter er bij komen!

— Hier ben ik! riep eene zwakke stem in de achterste rij.

— Het zou tijd worden, antwoordde de smid, toen een klein manneke met stok en lanteern met veel moeite naar voren werd geduwd. Nu gij er zijt, zoudt ge nu Joe Hinks niet een eind achteruit kunnen dringen, dat deze heer meer ruimte krijgt.

Er werd gelachen, want Joe Hinks was een reus, maar weinig minder forsch dan de smid. De wenk had echter de verlangde uitwerking ; het volk ging wat achteruit.

Intusschen had Sir George, terwijl de aandacht van hem afgeleid was, den knoop losgemaakt. Toen de smid zich weer tot hem wendde, zag hij hem met een bleek gelaat staren op eene eenvoudige, zwarte smuiddoos, die hij in den doek gevonden had.

— Drommels! riep de smid, van wie is dat?

— Ik weet het niet, antwoordde Sir George grimmig, met een wantrouwenden blik op Dunborough, die tegen het voorwiel leunde.

Deze haalde de schouders op.

— Gij behoeft mij niet aan te zien, zegde hij. Mijne doos is het niet. Ik heb de mijne.

— Van wien is zij dan?

Dunborough trok de wenkbrauwen op en gaf geen antwoord.

— Weet gij het?